

KLAIPĖDOS APYGARDOS TEISMAS

NUTARTIS LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2021 m. birželio 23 d.
Klaipėda

Klaipėdos apygardos teismo Baudžiamųjų bylų skyriaus teisėja Edita Laninskienė, rašytinio proceso tvarka išnagrinėjusi [redacted] administracinio nusižengimo bylą pagal [redacted] apeliacinį skundą dėl Klaipėdos apylinkės teismo Klaipėdos miesto rūmų 2021 m. balandžio 28 d. nutarties,

nustatė:

1. Klaipėdos apylinkės teismo Klaipėdos miesto rūmų 2021 m. balandžio 28 d. nutartimi paliktas nepakeistas Klaipėdos apskrities vyriausiojo policijos komisariato Klaipėdos miesto policijos komisariato 2021 m. kovo 6 d. nutarimas, kuriuo [redacted] nubaustas pagal Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso (toliau – ANK) 422 straipsnio 5 dalį 800 Eur dydžio bauda su teisės vairuoti transporto priemonės atėmimu vieneriems metams už tai, kad jis 2021 m. kovo 6 d., 10.17 val., Liepų g.–Arimų g., Klaipėdoje, vairavo transporto priemonę, būdamas neblaivus, kai buvo nustatytas lengvas (0,41 promilės) neblaivumo (girtumo) laipsnis.
2. Apeliaciniu skundu administracinėn atsakomybėn patrauktas [redacted] prašo panaikinti Klaipėdos apylinkės teismo Klaipėdos miesto rūmų 2021 m. balandžio 28 d. nutartį ir priimti naują sprendimą administracinio nusižengimo byloje – taikyti ANK 34 straipsnio 6 dalies nuostatas ir neatimti jam teisės vairuoti transporto priemonės arba sumažinti jam atimtos teisės vairuoti transporto priemonės terminą, o jeigu nebūtų taikytos ANK 34 straipsnio 6 dalies nuostatos, sutrumpinti teisės vairuoti transporto priemonės atėmimo terminą ir paskirti draudimą vairuoti transporto priemonės, kuriose neįrengti antialkoliniai variklio užraktai.
- 2.1. Apeliaciniame skunde administracinėn atsakomybėn patrauktas [redacted] nurodo, kad jis savo kaltę pripažįsta visiškai, tikrai labai gailisi dėl įvykusio, paaiškino visas įvykio aplinkybes, padėjo išaiškinti administracinį nusižengimą. Teigia, kad tikrai niekada nepraktikuoja, būdamas neblaivus, vairuoti transporto priemonės, ir niekada taip nėra pasielgęs. Tai atsitiko pirmą kartą jo gyvenime. Jei tik būtų žinojęs, kad gali pripūsti, tikrai, būdamas neblaivus, nebūtų sėdęs už vairo, nes taip nėra pasielgęs anksčiau. Apeliantas sutinka, kad padarė šiurkštų Kelių eismo taisyklių pažeidimą, ir pažeidimo fakto nekvestionuoja. Tikrai klydo dėl savo būklės ir galimybės vairuoti, o tai suponuoja jo mažesnį veikos pavojingumą. Supranta, kad visos aplinkybės nepaneigia jo kaltės ir nepateisina jo poelgio, tačiau leidžia teigti, kad jis neturi susiformavusių antisuomeninių nuostatų bei laikosi teisės ir visuomenėje priimtų moralės bei elgesio normų. Nurodo, kad

teisės vairuoti transporto priemones atėmimas labai apsunkina jo ir jo šeimos susisiekimo galimybes. Jis gyvena su šeima užmiestyje, jo darbo vieta nėra pasiekama viešuoju transportu. Darbas yra jo ir jo šeimos pagrindinis pajamų šaltinis. Jis šiuo metu yra vienintelis šeimos maitintojas, augina mažametį vaiką, jam turi užtikrinti mokymosi, sveikatos apsaugos ir kitas būtinas sąlygas. Už analogiškus pažeidimus nebuvo baustas administracine tvarka. Taip pat prašo atkreipti dėmesį į tai, kad tikrai nedaug viršijo nustatytą alkoholio koncentraciją. Buvo nuvykęs savo noru tirtis kraujo į VŠĮ Klaipėdos universitetinę ligoninę, kur jam buvo atlikti alkoholio matavimai alkotesteriu ir nustatytas 0.31 promilės neblaivumas, tyrimo rezultatais kraujyje nustatyta mažiausia koncentracija 0.32 promilės. Todėl, apelianto nuomone, jam paskirtas specialiosios teisės atėmimo terminas 12 mėnesių yra tikrai pernelyg griežta ir neproporcinga priemonė jam, kadangi jis tikrai nėra piktybinis teisės pažeidėjas, šiurkščiai pažeidinėjantis Kelių eismo taisykles arba nesilaikantis įstatymų. Apelianto teigimu, jis suklydo neteisingai įvertindamas savo situaciją, ir dėl to labai gailisi. Tikrai mano, kad nuobaudos tikslai bus pasiekti neatimant jam teisės vairuoti arba nustatant kuo trumpesnę teisės vairuoti transporto priemones atėmimo laikotarpį.

- 2.2. Apeliaciniame skunde apeliantas, vadovaudamasis Lietuvos Aukščiausiojo Teismo praktika, Lietuvos Konstitucinio Teismo išaiškinimais, mano, kad visgi yra kompleksas aplinkybių, dėl kurių jam būtų galima taikyti ANK 34 straipsnio 6 dalies nuostatas, be to, yra kelios jo atsakomybę lengvinančios aplinkybės, teigiamas jo asmenybės charakterizavimas, mažareikšmiškumas ir kt. Nurodo, kad jam paskirtą baudą jis sumokėjo, jo pažeidimas padarytas tikrai nesąmoningai, nepiktybiškai, nustatytas neblaivumo laipsnis nežymiai viršija leistiną alkoholio koncentraciją, realaus pavojaus visuomenei nepadarė, padarytas pažeidimas yra tik atsitiktinis, o ne sisteminga veikla, siekiant padaryti Kelių taisyklių pažeidimus, teisė vairuoti jam yra labai būtina sąlyga pagal jo darbo pobūdį, darbinės funkcijas. Netekęs teisės vairuoti, neteks ir savo darbo, savo pagrindinio pajamų šaltinio, niekaip nepasieks darbo vietos, anksčiau nebuvo padaręs jokių šiurkščių Kelių eismo taisyklių pažeidimų. Po šio pažeidimo nedelsdamas kreipėsi į VŠĮ „Svarbus žingsnis“, kur išklauė 4 akademinių valandų privalomą mokymą apie alkoholio ir narkotikų žalą, jam buvo išduotas sveikatos žinių ir įgūdžių atestavimo pažymėjimas, jis nebuvo įrašytas į Priklausomybės ligų centro įskaitą, per laikotarpį nuo nusižengimo padarymo iki dabar pilnai suvokė savo padaryto nusižengimo galimas pasekmes, padarė atitinkamas išvadas ir pažada, kad ateityje tai daugiau nepasikartos.
3. Atsiliepimu į apeliacinį skundą Klaipėdos apskrities vyriausiojo policijos komisariato Klaipėdos miesto policijos komisariato I-ojo veiklos skyriaus viršininkas M. Busilas prašo Klaipėdos apylinkės teismo Klaipėdos miesto rūmų 2021 m. balandžio 28 d. nutartį palikti nepakeistą ir apeliacinio skundo netenkinti.
4. Apeliacinis skundas tenkintinas iš dalies.
5. Pagal ANK 652 straipsnio 1 dalį apygardos teismas, nagrinėdamas bylą dėl apeliacinio skundo administracinio nusižengimo byloje, patikrina priimto nutarimo (nutarties) teisėtumą ir pagrįstumą.
6. Apeliaciniu skundu administracinę atsakomybę patrauktas [redacted] kaltės padarius administracinį nusižengimą, numatytą ANK 422 straipsnio 5 dalyje, neginčija, prašo taikyti ANK 34 straipsnio 6 dalies nuostatas ir neatimti jam teisės vairuoti transporto priemones arba sutrumpinti paskirtos administracinio poveikio priemonės – teisės vairuoti transporto priemones atėmimo – terminą, o jeigu nebūtų taikytos ANK 34 straipsnio 6 dalies nuostatos, sutrumpinti teisės vairuoti transporto priemones atėmimo terminą ir paskirti draudimą vairuoti transporto priemones, kuriose neįrengti antialkoholiniai variklio užraktai.

Kopija tikra

7. ANK 34 straipsnio 6 dalyje numatyta, kad teismas ar administracinio nusižengimo bylą ne teismo tvarka išnaginėjusi institucija (pareigūnas), atsižvelgdami į padaryto administracinio nusižengimo pobūdį, pažeidėjo kaltės formą ir rūšį, asmenybę, atsakomybę lengvinančias ir sunkinančias aplinkybes ir vadovaudamiesi teisingumo ir protingumo principais, gali paskirti mažesnę baudą negu šio kodekso specialiosios dalies straipsnio sankcijoje numatyta minimali bauda arba paskirti švelnesnę administracinę nuobaudą ar administracinio poveikio priemonę, negu numatyta šio kodekso specialiosios dalies straipsnio sankcijoje, arba administracinės nuobaudos ar administracinio poveikio priemonės neskirti. Teismas ar administracinio nusižengimo bylą ne teismo tvarka išnaginėjusi institucija (pareigūnas) kiekvieną savo sprendimą privalo motyvuoti. Administracinio nusižengimo bylą ne teismo tvarka išnaginėjusios institucijos (pareigūno) sprendimą sankcionuoja apylinkės teismo teisėjas.
8. ANK 22 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad administracinė nuobauda yra valstybės prievartos priemonė, šio kodekso nustatyta tvarka skiriama administracinį nusižengimą padariusiam asmeniui. Administracinių nuobaudų paskirtis yra 1) atgrasyti asmenis nuo administracinių nusižengimų ar nusikalstamų veikų darymo ir paveikti administracinius nusižengimus padariusius asmenis, kad jie laikytųsi įstatymų ir vėl nedarytų administracinių nusižengimų; 2) nubausti administracinius nusižengimus padariusius asmenis; 3) atimti ar apriboti administracinius nusižengimus padariusiems asmenims galimybę daryti naujus administracinius nusižengimus (ANK 22 straipsnio 2 dalis).
9. Mažesnės, nei įstatymo numatytos administracinės nuobaudos ar administracinio poveikio priemonės skyrimas arba jos neskylimas yra sietini su tam tikrų išskirtinių aplinkybių, kurios gali būti vertinamos pažeidėjo naudai kaip ypatingai švelninančios jo atsakomybę, konstatavimu. Išimtis iš bendrų administracinių nuobaudų skyrimo pagrindų taikoma tais atvejais, kai įstatymo sankcijoje numatyta nuobauda, atsižvelgus į visas bylos aplinkybes, kaltininko asmenybę, nebūtų teisinga.
10. Lietuvos Respublikos Konstitucijoje įtvirtintas teisingumo principas ir nuostata, kad teisingumą vykdo teismai. Tai reiškia, kad konstitucinė vertybė yra ne pats sprendimo priėmimas teisme, bet būtent teisingo teismo sprendimo priėmimas; konstitucinė teisingumo samprata suponuoja ne formalų, nominalų teismo vykdomą teisingumą, ne išorinę teismo vykdomo teisingumo regimybę, bet, svarbiausia, tokius teismo sprendimus (kitus baigiamuosius teismo aktus), kurie savo turiniu nėra neteisingi. Kaip ne kartą konstatuota Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo aktuose, vien formaliai teismo vykdomas teisingumas nėra tas teisingumas, kurį įtvirtina, saugo ir gina Konstitucija (Konstitucinio Teismo 2006 m. rugsėjo 21 d., 2008 m. sausio 21 d., 2011 m. sausio 31 d., 2012 m. rugsėjo 25 d. nutarimai).
11. Konstitucinis Teismas savo jurisprudencijoje taip pat ne kartą yra išreiškęs poziciją, kad teismas turi turėti galimybę, atsižvelgdamas į reikšmingas bylos aplinkybes, individualizuoti įstatyme įtvirtintą griežtą nuobaudą ir skirti mažesnę nuobaudą nei sankcijoje numatytoji minimali arba švelnesnę nuobaudą nei įstatymo numatytoji (Konstitucinio Teismo 2004 m. sausio 26 d., 2005 m. lapkričio 3 d., 2005 m. lapkričio 10 d., 2008 m. sausio 21 d., 2008 m. rugsėjo 17 d., 2012 m. rugsėjo 25 d. nutarimai).
12. Šiame kontekste pažymėtina, kad Konstitucinis Teismas yra ne kartą konstatavęs, jog konstituciniai teisingumo, teisinės valstybės principai suponuoja ir tai, kad už teisės pažeidimus valstybės nustatomos poveikio priemonės turi būti proporcingos (adekvačios) teisės pažeidimui, turi atitikti siekiamus teisėtus ir visuotinai svarbius tikslus, neturi varžyti asmens aktyviai labiau, negu reikia šiems tikslams pasiekti; tarp siekiamo tikslo nubausti teisės pažeidėjus ir užtikrinti teisės pažeidimų prevenciją ir pasirinktų priemonių šiam tikslui pasiekti turi būti teisinga pusiausvyra (proporcingumas) (pvz., Konstitucinio Teismo 2000 m. gruodžio 6 d., 2001 m. spalio 2 d., 2004 m. sausio 26 d., 2005 m. lapkričio

3 d., 2005 m. lapkričio 10 d., 2008 m. sausio 21 d. nutarimai). Už teisės pažeidimus negalima nustatyti tokių bausmių arba nuobaudų, kurios būtų akivaizdžiai neproporcingos (neadekvačios) teisės pažeidimams ir bausmės ar nuobaudos paskirčiai (Konstitucinio Teismo 2005 m. lapkričio 10 d. nutarimas). Minėtų iš Konstitucijos kylančių nuostatų privalu laikytis ir teisę taikančioms institucijoms, skiriant asmenims nuobaudas (bausmes) už teisės pažeidimų padarymą.

13. Tokia pat pozicija atsispindi ir Lietuvos Aukščiausiojo Teismo praktikoje (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo nutartis Nr. 2AT-8/2013 ir kt.). Kasacinės instancijos teismas yra konstatavęs, kad administracinės nuobaudos taikymas atitinka proporcingumo reikalavimą, kai tarp padaryto teisės pažeidimo ir už šį pažeidimą nustatytos nuobaudos, siekiamo tikslo ir priemonių šiam tikslui pasiekti yra teisinga pusiausvyra. Teisinga ir protinga laikytina tokia nuobauda, kurią paskyrus gali būti pasiekti nuobaudos tikslai ir kuri, vertinant pažeidimo pobūdį, aplinkybes, pažeidėjo asmenybę, nėra per griežta (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo nutartis Nr. 2AT-4/2011).
14. Apeliaciniame skunde apeliantas nurodo, kad netekus teisės vairuoti transporto priemonės, jam bus apsunkintas susisiekimas, nes jis su šeima gyvena užmiestyje, jo darbo vieta nėra pasiekama viešuoju transportu, o darbas yra jo ir jo šeimos pagrindinis pajamų šaltinis. Jis šiuo metu yra vienintelis šeimos maitintojas, augina mažametį vaiką, jam turi užtikrinti mokymosi, sveikatos apsaugos ir kitas būtinas sąlygas. Tačiau vien tik šios nustatytos aplinkybės iš esmės kaip ir nesudarytų pagrindo taikyti ANK 34 straipsnio 6 dalies nuostatų, jeigu būtų nustatyta, kad asmuo yra piktybinis Kelių eismo taisyklių pažeidėjas, t. y., be šių nustatytų aplinkybių, sprendžiant klausimą dėl ANK 34 straipsnio 6 dalies nuostatų taikymo, yra labai svarbūs administracinėn atsakomybėn traukiamą asmenį charakterizuojantys duomenys, kartu labai svarbus nustatyto neblaivumo laipsnis. Apygardos teismas akcentuoja, kad būtina vertinti visas aplinkybes ir jų visumą, ir būtent aplinkybių visumą gali sudaryti pagrindą taikyti ANK 34 straipsnio 6 dalies nuostatas.
15. Nagrinėjamu atveju nustatyta, kad 2016 m. spalio 3 d. [redacted] vo surašytas protokolas su administraciniu nurodymu už greičio viršijimą, paskirtą baudą jis sumokėjo jau 2016 m. spalio 9 d. Praėjus daugiau kaip trejiems metams, 2020 m. vasario 24 d. A. Jacukevičiui buvo surašytas protokolas su administraciniu nurodymu už sustojimą ir palikimą stovėti transporto priemonę ant šaligatvio, kur nebuvo tokį stovėjimo būdą leidžiančių kelio ženklų, ir paskirtą baudą jis sumokėjo jau kitą dieną, [redacted] už vairavimą, būnant neblaiviam, anksčiau nebaustas, jis nuo pat pradžių atsakomybės nevengė ir dėl padaryto nusižengimo nuoširdžiai gailisi. Šias aplinkybes patvirtina tai, kad jis Klaipėdos apskrities vyriausiojo policijos komisariato Klaipėdos miesto policijos komisariato 2021 m. kovo 6 d. nutarimu paskirtą 800 Eur dydžio baudą sumokėjo jau 2021 m. balandžio 30 d., taip pat VšĮ „Svarbus žingsnis“ atestuotas pagal 4 akademinį valandų Privalomojo mokymo apie alkoholio ir narkotikų žalą žmogaus sveikatai programą. Atsižvelgus į nustatytas aplinkybes, yra pagrindo daryti išvadą, kad A. Jacukevičius nėra piktybinis Kelių eismo taisyklių pažeidėjas, jis kritiškai vertina savo elgesį bei yra linkęs pasitaisyti, o šis nusižengimas buvo atsitiktinio pobūdžio.
16. Nagrinėjamu atveju nėra pagrindo nesutikti su skundžiamoje nutartyje nurodyta aplinkybe, kad asmens veiksmai, kai jis vairuoja transporto priemonę būdamas neblaivus, kelia didelį pavojų ne tik paties vairuotojo, bet ir kitų eismo dalyvių sveikatai ir gyvybei, taip pat viso eismo saugumui. Tačiau pažymėtina, kad kiekvienos veikos pavojingumas turi būti vertinamas atsižvelgiant į konkrečias bylos aplinkybes, o administracinės nuobaudos taikymas turi atitikti teisingumo ir proporcingumo reikalavimus. Pažymėtina, kad sprendžiant klausimą dėl ANK 34 straipsnio 6 dalies nuostatų taikymo, kai asmuo baudžiamas už administracinio nusižengimo, numatyto ANK 422 straipsnio 5 dalyje, padarymą, be nustatytų asmenį charakterizuojančių duomenų, kaip jau minėta, labai svarbi

aplinkybė yra ir nustatytas neblaivumo laipsnis. Šiuo atveju [redacted] nustatytas tik ribinis leistinam vairuoti neblaivumo laipsnis, tačiau kurį nustačius, asmuo jau traukiamas administracinėn atsakomybėn.

17. Aptarti duomenys leidžia daryti išvadą, kad administracinėn atsakomybėn patrauktas [redacted] kritiškai vertinantis savo elgesį ir linkęs pasitaisyti asmuo, todėl jam už padarytą administracinį nusižengimą, numatytą ANK 422 straipsnio 5 dalyje, paskyrus ir trumpesnį, nei ANK 422 straipsnio 6 dalyje numatytą administracinės poveikio priemonės – teisės vairuoti transporto priemones – terminą, jis tinkamai įvertins savo elgesį ir supras savo veiksmų pasekmes.
18. Atsižvelgdamas į [redacted] charakterizuojančių duomenų visumą, kartu ir į nustatytą jo atsakomybę lengvinančią aplinkybę, pažymėtina, į nustatytą jam neblaivumo laipsnį, kartu ir į šeimines aplinkybes, apygardos teismas konstatuoja, kad [redacted] administracinio poveikio priemonės – atėmimo teisės vairuoti transporto priemones – paskyrimas 12 mėnesių, yra per griežta administracinio poveikio priemonė. Todėl, vadovaudamasis teisingumo, protingumo ir proporcingumo principais, apygardos teismas konstatuoja, jog administracinės nuobaudos skyrimo tikslai, numatyti ANK 22 straipsnyje, bus pasiekti, taikant ANK 34 straipsnio 6 dalies nuostatas. [redacted] atėmus teisę vairuoti transporto priemones ir mažesniame negu ANK 422 straipsnio 6 dalyje numatytas šios administracinio poveikio priemonės minimalus terminas, t. y. sumažinus šios teisės atėmimo terminą iki trijų mėnesių. Todėl Klaipėdos apylinkės teismo Klaipėdos miesto rūmų 2021 m. balandžio 28 d. nutartis naikintina ir Klaipėdos apskrities vyriausiojo policijos komisariato Klaipėdos miesto policijos komisariato 2021 m. kovo 6 d. nutarimas keistinas.

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 653 straipsnio 1 dalies 3 punktu, 654 straipsniu, teismas

nutaria:

Klaipėdos apylinkės teismo Klaipėdos miesto rūmų 2021 m. balandžio 28 d. nutartį panaikinti.

Klaipėdos apskrities vyriausiojo policijos komisariato Klaipėdos miesto policijos komisariato 2021 m. kovo 6 d. nutarimą pakeisti.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 34 straipsnio 6 dalimi, Klaipėdos apskrities vyriausiojo policijos komisariato Klaipėdos miesto policijos komisariato 2021 m. kovo 6 d. nutarimu [redacted] už padarytą administracinį nusižengimą, numatytą Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 422 straipsnio 5 dalyje, paskirtos administracinio poveikio priemonės – specialiosios teisės – teisės vairuoti transporto priemones – atėmimo terminą sutrumpinti iki 3 (trijų) mėnesių.

Kitą nutarimo dalį palikti nepakeistą.

Nutartis neskundžiama.

Teisėja

Edita Lapinskienė

